

Metodekort PESTEL 1/2

HVA FÅR DU UT AV METODEN?

Innsikt og forståelse for hvilke eksterne faktorer som vil kunne påvirke virksomheten din fremover.

HVORDAN?

PESTEL er en strukturert metode som kan brukes til å identifisere, analysere og forstå de politiske, økonomiske, sosiale, teknologiske, miljømessige og juridiske faktorene som kan ha påvirkning. Som oftest er det tilstrekkelig å ta utgangspunkt i disse faktorene, men dersom du trenger ytterligere struktur og grundighet i analysen kan du bryte de ulike faktorene ned på ulike måter etter behov – eksempelvis kan økonomiske faktorer deles inn i makro vs. mikro eller monetær vs real.

- 1) For hver av de seks faktorene; finn ulike parametere som kan tenkes å være relevante for din forretningsmodell og ditt formål. Benytt metoder for idégenerering til dette. Metodekort finner du i veiviseren for Innovasjon og Nyskaping. Dette kan gjøres individuelt eller gruppevis i arbeidsmøter.
- 2) Vurder relevansen til hver faktor i den gitte sammenhengen. Dette bør gjøres i plenum.
- 3) Beskriv hver av de relevante faktorene generelt og på hvilken måte de treffer din virksomhet spesielt. Tre-fire setninger for hver faktor bør være tilstrekkelig.
- 4) Beskriv for hver av parameterne hvilke konsekvenser dette kan ha for din forretningsmodell.

FORDELER

Bidrar til en generell forståelse av viktige faktorer som kan påvirke virksomheten din, og hvilke konsekvenser dette har. Sikrer at alle hovedkategorier av eksterne faktorer vurderes. Metoden egner seg godt i arbeidsmøter.

ULEMPER

Metoden er analytisk og kan være tidkrevende. Det er lett å ende opp med store og generelle faktorer, som «globalisering». Fokuser på det som er relevant for virksomheten din.

HVEM BØR DELTA?

Du bør involvere medarbeidere som representerer ledelse, strategi, kompetanse, salg, osv. I noen sammenhenger kan eksterne bidragsyttere som partnere, kunder, leverandører eller forskjellige typer eksperter være nyttige å involvere.

HVA TRENGER DU?

Tavle/brunpapir, post-its og tusjer.

TIDSBRUK

2-3 arbeidsmøter à 2-4 timer. Tidsbruk kan justeres avhengig av hvor grundig du ønsker å gå til verks og hvor mange som deltar i arbeidsmøtene.

Metodekort PESTEL 2/2

P
OLITICAL

E
CONOMIC

S
OCIAL

T
ECHNOLOGICAL

E
NVIRONMENTAL

L
EGAL

Eksempel på drivkrefter

P
OLITICAL

Politisk stabilitet

E
CONOMIC

Økonomisk utvikling
i Norge

S
OCIAL

Befolkningsvekst

T
ECHNOLOGICAL

Teknologisk utvikling

E
NVIRONMENTAL

Klimaendringer

L
EGAL

GDPR

P
OLITICAL

E
CONOMIC

S
OCIAL

T
ECHNOLOGICAL

E
NVIRONMENTAL

L
EGAL

POLITISKE DRIVERE

De politiske driverne omhandler alt det myndigheter gjør. Disse driverne overlapper ofte med de sosiokulturelle, økonomiske eller juridiske driverne – det går helt fint, det viktigste er å få de belyst, ikke hvilken kategori du setter dem i. Innenfor disse driverne er det også relevant å se på hvordan politiske svingninger vil påvirke fremtiden til virksomheten og bransjen din. Eksempelvis vil en kapitalistisk eller sosialistisk regjering kanskje påvirke virksomheten ulikt? Både fylkessammenslåing og jernbanereform kan ha påvirkning på flere virksomheter.

Nyttige spørsmål:

1. Hvilke politiske drivere kan påvirke fremtiden til virksomheten din?
2. Vil virksomheten din påvirkes ulikt av ulike partier i regjering?
3. Hvilket skattenivå forventes fremover for både personer og virksomheter?
4. Hvilke reformer kan påvirke virksomheten din?

P
OLITICAL

E
CONOMIC

S
OCIAL

T
ECHNOLOGICAL

E
NVIRONMENTAL

L
EGAL

ØKONOMISKE DRIVERE

Økonomiske forhold påvirker alle virksomheter og kunder. Driverne trenger ikke å ha direkte effekt på virksomheten din, men kan påvirke indirekte. Kanskje har driveren påvirkning på andre aktører i bransjen eller påvirkning på kjøpekraften til kundene dine?

Nyttige spørsmål:

1. Hvilke sykluser, rentenivå, trender i BNP og disponibel inntekt kan påvirke din virksomhet?
2. Hvordan vil økonomiske faktorer påvirke etterspørsel etter virksomhetens produkter og tjenester?
3. Hvordan forventes inflasjon og økonomisk vekst å utvikle seg fremover?
4. Hvordan påvirkes virksomheten din av høy eller lav arbeidsledighet?

P
OLITICAL

E
CONOMIC

S
OCIAL

T
ECHNOLOGICAL

E
NVIRONMENTAL

L
EGAL

SOSIOKULTURELLE DRIVERE

De sosiokulturelle faktorene inkluderer blant annet hvordan befolkningsveksten vil være fremover, endringer i holdninger blant kunder og forbrukere, demografiske endringer, urbanisering, globalisering og endringer i livsstil.

Nyttige spørsmål:

1. Hvilke sosiokulturelle faktorer har påvirkning fremover?
2. I hvor stor grad påvirker disse faktorene din virksomhet?
3. Er det spesielle endringer i befolkningsvekst eller urbanisering i hele eller deler av markedet ditt?
4. Hvordan vil fremtidens forbruker-/kundeatferd se ut?
5. Er verdiforslaget ditt rettet mot spesifikke alderssegmenter? Hvordan kan dette påvirkes av demografiske endringer?

P
OLITICAL

E
CONOMIC

S
OCIAL

T
ECHNOLOGICAL

E
NVIRONMENTAL

L
EGAL

TEKNOLOGISKE DRIVERE

Teknologiske endringer vil påvirke nesten alle bransjer. Nye muligheter for automatisering, bruk av data, og hvordan virksomheten din kan omskape det til verdi, er typiske hensyn i denne kategorien.

Nyttige spørsmål:

1. Hvilke teknologiske trender og innovasjoner vil du kunne se fremover?
2. I hvor stor grad påvirker disse faktorene din virksomhet?
3. Hvor høy kommer den teknologiske endringstakten til å være fremover?
4. Klarer sikkerheten og personvernsutfordringer å henge med i utviklingstakten?
5. Innenfor hvilke områder kommer de teknologiske nyvinningene til å være størst?
6. Hvor høy kommer adopsjonsgraden av teknologi til å være fremover?
7. Er det nye markeder eller muligheter som åpnes opp av ny teknologi?

P
OLITICAL

E
CONOMIC

S
OCIAL

T
ECHNOLOGICAL

E
NVIRONMENTAL

L
EGAL

MILJØMESSIGE DRIVERE

Hvordan påvirker din virksomhet miljø og klima? Hvordan påvirkes din virksomhet av miljø og klima? Miljømessige drivere omhandler både hvordan endringer i klima og miljø vil være fremover og ikke minst forbrukere og bedrifters holdninger knyttet spesifikt til klima og miljø.

Nyttige spørsmål:

1. Hvordan kommer klima til å utvikle seg fremover?
2. Hvordan vil holdninger påvirkes og endres fremover mtp. Klima og miljø?
3. Kommer kunder til å bry seg mer om bærekraft enn pris i fremtiden?
4. Er det ressurser du benytter i produksjonen som kan tenkes å bli regulert på en ny måte eller kan du risikere en boikott av dine produkter?
5. Hvilke muligheter finnes for bruk av andre typer råvarer i din produksjon?

P
OLITICAL

E
CONOMIC

S
OCIAL

T
ECHNOLOGICAL

E
NVIRONMENTAL

L
EGAL

JURIDISKE DRIVERE

For å få ekstra fokus på reguleringer er dette en egen kategori, selv om de juridiske driverne ofte kan falle inn i samme kategori som de de politiske. Kategorien omfatter både eksisterende og fremtidig lovgivning. GDPR* og PSD2** er eksempler på nylige store internasjonale reguleringer som har påvirket mange virksomheter.

Nyttige spørsmål:

1. Hvilke typer regulering vil ha stor påvirkning på din virksomhet og din bransje?
2. Hvor sannsynlig er det at disse kan bli innført?
3. Er det internasjonale reguleringer og lover som kan påvirke deg?

***GDPR** er navnet på en ny personvernsforordning fra EU som gjelder for hvordan alle norske virksomheter må behandle persondata

****PSD2** er et EU-regulativ for bankbransjen